

Píšťalové varhany jsou neodmyslitelně spojeny s chrámovým prostorem a s doprovodem bohoslužeb. Ačkoliv jsou varhany nástrojem vzniklým již několik staletí před narozením Krista, je jejich osud v západním evropském kulturním okruhu spojen přes tisíc let s křesťanstvím. Jde o symbiózu, kdy značná část varhanních skladeb vyžaduje delší dobu dozvuku, kterou koncertní sály nemohou splnit. Stálost varhan, jejich velikost a váha se snoubí s důstojností chrámového prostoru a tak tvoří již po staletí nejvhodnější nástroj pro liturgii.

V průběhu posledních desetiletí se v kostelním prostředí začaly objevovat digitální nástroje napodobující opravdové píšťalové varhany, které jsou jako prozatímní řešení přijatelnou a levnější náhradou. Proto mne těší, že se toto dočasné řešení má nahradit nástrojem daleko trvalejší povahy – píšťalovými varhanami. Ty jsou sice nástrojem mnohonásobně větším, těžším a dražším, ale to všechno je vyváženo tím, že se jedná o skutečný hudební nástroj (nikoliv o nahrané a elektronicky modulované zvuky) a zejména se jedná o stroj, jehož veškeré mechanické části mohou vydržet staletí. Touto úvahou se řídilo i několik farností naší diecéze, které si v uplynulých letech pořídily píšťalové varhany: Píšť, Kozlovice, Příbor, v současnosti probíhá výroba nových nástrojů pro Chlebovice. Stejně jako stavba kostela sv. Ducha byla podniknuta nejen pro užitek současné generace, tak i plánovaná stavba nových varhan má a musí mít na zřeteli nejen záruční dobu (jak tomu bohužel bývá u většiny dnešního zboží), ale naopak horizont staletí. Rovněž nejstarší ostravské varhany umístěné v kostele sv. Václava jsou krásným a spolehlivým hudebním nástrojem již po dvě staletí.

Jako organologa mě těší, že otec Řehulka a místní varhaník p. Hába upřednostňují kvalitu před velikostí. Poskytuje to dobrý základ pro to, aby v následujících letech vznikly v kostele sv. Ducha varhany, na které budou varhaníci rádi hrát a lidé je budou rádi poslouchat. Vznikne tak nástroj, jenž bude obohacením nejen pro farnost, ale i pro celou Ostravu a ostravsko-opavskou diecézi.

Jiří Krátký
diecézní organolog